

הדרכת הורים בזמני מלחמה

תפקידם המתווך של מצוקת הילד וההורה בקשר שבין חשיפה למלחמה לנכונות להשתתף בהתערבויות הוריות

יובל סלע בהנחיית ד"ר מעין שורר

כלים

- שאלון הנכונות למעורבות בטיפול
- שאלון מצוקת הילד (החצנה והפנמה)
- שאלון רמת הסטרס ההורי
- שאלון רמת החשיפה לאירועי מלחמה
- שאלון מידת השיבוש בשגרה

המדגם

1,090

הורים לילדים בגילאי 6-18
המטופלים כיום או טופלו
בעבר במסגרת של טיפול
נפשי - רגשי.

רקע ומטרות

- המחקר נערך במהלך מלחמת "חרבות ברזל".
- מטרתו להבין את הגורמים המניעים הורים לקחת חלק פעיל בטיפול הנפשי של ילדם, בלב משבר ביטחוני.
- נבחן מודל תיווך, לפיו המצוקה הסובייקטיבית של הילד וההורה מתווכות את הקשר שבין חשיפה לאירועי מלחמה ובין נכונות ההורה למעורבות בטיפול של ילדו.

ממצאים מרכזיים

מצוקת ההורה כמנבא עצמאי

רמת הסטרס ההורי מנבאת באופן חיובי את הנכונות למעורבות בטיפול כגורם עצמאי, ללא תלות בחומרת הסימפטומים של הילד.

רגישות זהה לסוגי הסימפטומים

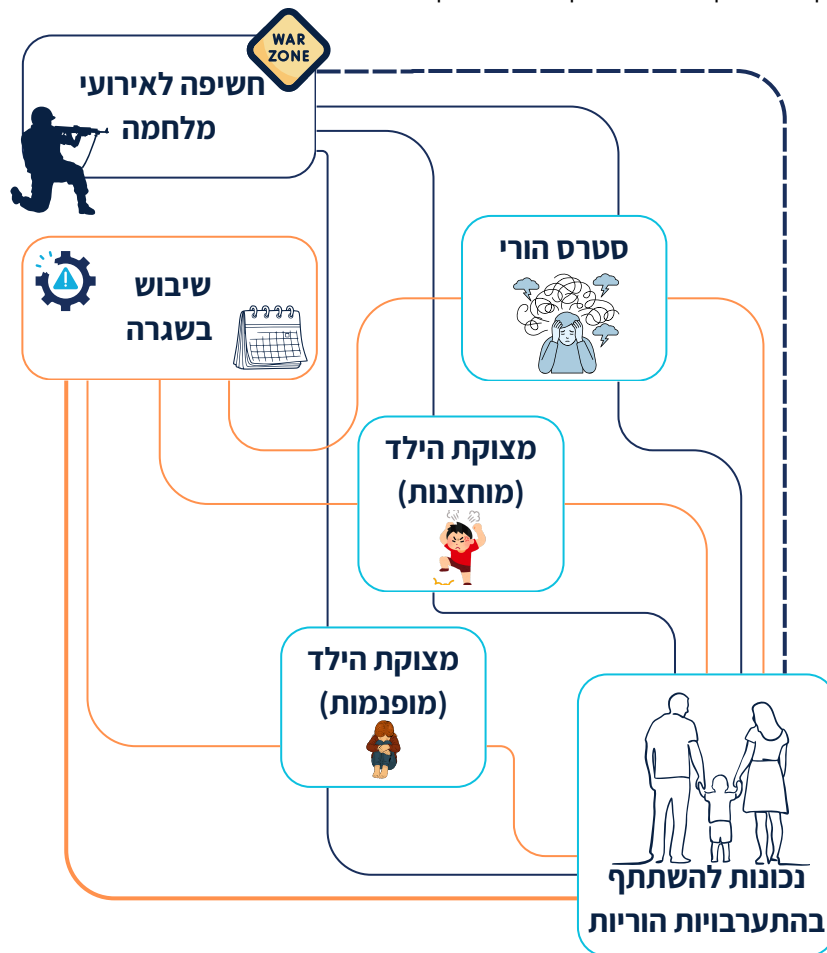
סימפטומים של החצנה ושל הפנמה אצל הילד ניבאו באופן ייחודי את נכונות ההורה למעורבות בטיפול.

מודל תיווך מקביל

חשיפה למלחמה ושיבוש בשגרה ניבאו עלייה ברמות המצוקה של ההורה ושל הילד, אשר בתורן ניבאו עלייה בנכונות למעורבות בטיפול. אפקטים עקיפים אלו מבססים מודל תיווך, ומראים כי המציאות החיצונית משפיעה על הנכונות לטיפול דרך תרגומה לחווית מצוקה סובייקטיבית.

מלכוד המשאבים

אולם, תחת פיקוח על רמות המצוקה, משתנה מידת השיבוש בשגרה נמצא כמנבא שלילי של הנכונות למעורבות בטיפול. ככל ששגרת החיים של המשפחה משובשת יותר, כך פוחתת נכונותו המעשית של ההורה לקחת חלק פעיל בהתערבויות.

מסקנות ומשמעות יישומית

הפער בין המוטיבציה הגבוהה לטיפול לבין היכולת המוגבלת לממשה מחייב את המערכת הטיפולית לאמץ גישה פרו-אקטיבית וגמישה.

על מנת להבטיח שהאוכלוסייה הפגיעה ביותר תקבל מענה, יש להסיר חסמים מבניים ולהנגיש את השירותים בתוך הקהילה, באופן שיעקוף את השחיקה במשאבי ההורה ויאפשר את המעבר מכוונה לפעולה.

המסקנות מצביעות על כך שבעת חירום, הנגישות והלוגיסטיקה אינן רק סוגיות טכניות אלא רכיבים טיפוליים ראשונים במעלה.